



---

**HYVÄKSYTYT TEKSTIT**

---

**P8\_TA(2016)0043**

**Krimin ja erityisesti Krimin tataarien ihmisoikeustilanne**

**Euroopan parlamentin päätöslauselma 4. helmikuuta 2016 Krimin ja erityisesti Krimin tataarien ihmisoikeustilanteesta (2016/2556(RSP))**

*Euroopan parlamentti, joka*

- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa itäisestä kumppanuudesta, Ukrainasta ja Venäjän federaatiosta,
  - ottaa huomioon Etyjin demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimiston (ODIHR) sekä Etyjin vähemmistövaltuutetun (HCNM) tekemät Krimin ihmisoikeustilannetta arvioineen valtuuskunnan raportit,
  - ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätökset (21. maaliskuuta, 27. kesäkuuta ja 16. heinäkuuta 2014) asettaa pakotteita Venäjän federaatiolle seurauksena Krimin laittomasta liittamisestä Venäjään,
  - ottaa huomioon YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimiston raportin Ukrainan ihmisoikeustilanteesta 16. elokuuta ja 15. marraskuuta 2015 välisenä aikana,
  - ottaa huomioon 27. maaliskuuta 2014 annetun YK:n yleiskokouksen päätöslauselman 68/262 Ukrainan alueellisesta koskemattomuudesta,
  - ottaa huomioon Freedom House -järjestön vuotta 2016 koskevan Freedom in the World -raportin, jossa arvioidaan, että laittomasti liitetyn Krimin poliittisten ja kansalaisvapauksien tilanne ei ole vapaa,
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 135 artiklan 5 kohdan ja 123 artiklan 4 kohdan,
- A. toteaa, että Venäjän federaatio on laittomasti liittänyt alueeseensa Krimin ja Sevastopolin ja siten rikkonut kansainvälistä oikeutta, muun muassa YK:n peruskirjaa, Helsingin päätösasiakirjaa, vuoden 1994 Budapestin muistiota sekä vuonna 1997 tehtyä Ukrainan ja Venäjän federaation välistä ystävyys-, yhteistyö- ja kumppanuussopimusta;
- B. toteaa, että Venäjän federaation liittäessä laittomasti Krimin maaliskuussa 2014 ukrainalaiset, myös Krimin tataarit, ja Ukrainan armeija osoittivat suurta rohkeutta ja lojaaliutta Ukrainaa kohtaan ja vastustivat rauhanomaisesti vihamielistä liittämistä; ottaa huomioon, että useat kansainväliset järjestöt ja ihmisoikeusryhmät tuomitsevat

sen, että Krimin ihmisoikeuksien suojelua on vakavasti rajoitettu sen jälkeen kun Venäjän federaatio miehitti niemimaan ja liitti sen laittomasti itseensä alkuvuodesta 2014;

- C. ottaa huomioon, että on kirjattu ylös rikkomuksia, jotka ovat kohdistuneet tataariyhteisöön, jonka enemmistö vastusti Venäjän tekemää miehitystä ja boikotoi 16. maaliskuuta 2014 pidettyä niin kutsuttua kansanäänestystä, ja että rikkomukset on tehty erityisesti panemalla täytäntöön Venäjän epämääräistä ja liiallisen laveaa ääri liikkeen vastaista lainsäädäntöä arvostelijoiden uhkailemiseksi tai hiljentämiseksi; toteaa, että näitä rikkomuksia ovat muun muassa sieppaukset, tahdonvastaiset katoamiset, väkivalta, kidutus ja laittomat teloitukset, joita valtaapitävät viranomaiset eivät ole tutkineet eivätkä ole nostaneet syytteitä;
- D. toteaa, että Krimin tataarijohtajilta, kuten Ukrainan parlamentin jäseneltä Mustafa Dzhemilievilta ja tataarien kansakokouksen Mejlksen puhemieheltä Refat Chubarovilta kiellettiin pääsy Krimille; toteaa, että heillä on nykyisin lupa saapua niemimaalle, mutta pidätyksen uhalla; toteaa, että venäläinen tuomioistuin on nyt antanut pidätysmääräyksen Mustafa Dzhemilievista, joka on aikaisemmin viettänyt 15 vuotta neuvostovankiloissa, koska pyrki saamaan kansakunnalleen luvan palata kotimaahansa Krimille;
- E. toteaa, että kaikkien uskonnollisten yhteisöjen, myös Moskovasta riippumattomien kristillisten kirkkojen, toimintaa on rajoitettu; katsoo, että nämä vaikeudet johtuvat yhdistymisvapauden vakavasta rajoittamisesta, pakkolunastuksista, siitä, että asiakirjojen voimassaoloa ei jatketa sekä näiden uskonnollisten järjestöjen jäljellä olevissa tiloissa tehtävistä säännöllisistä etsinnöistä;
- F. toteaa, että henkilöt, jotka kieltäytyivät Venäjän kansalaisuudesta liittämisen jälkeen, kokevat syrjintää ja vakavia vaikeuksia kaikilla poliittisilla, yhteiskunnallisilla ja taloudellisilla elämänaloilla;
- G. toteaa, että Venäjä on rajoittanut Etyjin, YK:n ja Euroopan neuvoston pääsyä Krimille, puhumattakaan ihmisoikeusjärjestöistä ja riippumattomista toimittajista; toteaa, että Krimin ihmisoikeustilanteen tarkkailu ja siitä raportointi on hyvin vaikeaa, koska alueelle ei ole pääsyä;
- H. toteaa, että Krimin tataarien, Krimin alkuperäiskansan, koko väestö pakkosiirrettiin silloisen Neuvostoliiton muihin osiin vuonna 1944 eikä heillä ollut oikeutta palata takaisin ennen kuin vuonna 1989; toteaa, että 12. marraskuuta 2015 Ukrainan parlamentti hyväksyi päätöslauselman, jossa se tunnusti Krimin tataarien vuoden 1944 pakkosiirrot kansanmurhaksi ja päätti, että 18. toukokuuta vietetään tapahtuman muistopäivää;
- 1. toistaa olevansa vahvasti sitoutunut Ukrainan itsemääräämisoikeuteen ja alueelliseen koskemattomuuteen sen kansainvälisesti tunnustettujen rajojen sisällä sekä sen vapaaseen ja suvereeniin valintaan jatkaa lähentymistä kohti Eurooppaa; muistuttaa tuominneensa jyrkästi sen, että Venäjä liitti Krimin niemimaan laittomasti itseensä ja muistuttaa, että EU, sen jäsenvaltiot ja kansainvälinen yhteisö ovat täysin sitoutuneet noudattamaan toimintaperiaatetta olla tunnustamatta Krimin laiton liittämistä; muistuttaa myös, että niemimaan hallinnan palauttaminen Ukrainalle on yksi ennakkoehdoista yhteistyösuhteiden palauttamiseksi Venäjän federation kanssa sekä asiaan liittyvien pakotteiden poistamiseksi;

2. tuomitsee jyrkästi ennennäkemättömän määrän ihmisoikeusloukkauksia, joita on kohdistettu niihin Krimin asukkaisiin, erityisesti Krimin tataareihin, jotka eivät tottele niin kutsuttujen paikallisviranomaisten erityisesti ääriliikkeiden ja terrorismin torjunnan varjolla harjoittamaa pakkohallintoa;
3. tuomitsee jyrkästi sanavapauden, yhdistymisvapauden ja rauhanomaisen kokoontumisvapauden vakavan rajoittamisen, mukaan lukien perinteiset muistotilaisuudet, kuten Stalinin totalitaarisen neuvostohallinnon tekemän Krimin tataarien karkottamisen muistopäivä sekä Krimin tataarien kulttuurikokoontumiset; korostaa, että kansainvälisen oikeuden mukaisesti tataareilla on Krimin alkuperäiskansana oikeus säilyttää ja vahvistaa erityisiä poliittisia, laillisia, taloudellisia, sosiaalisia ja kulttuurillisia instituutioitaan; kehottaa kunnioittamaan Mejlistä Krimin tataariyhteisön laillisenä edustaja ja välttämään sen jäsenten ahdistelua ja järjestelmällistä vainoa; on huolissaan tataarien omaisuudensuojan ja vapauksien loukkaamisesta, heidän uhkailustaan ja vangitsemisestaan sekä siitä, ettei heidän kansalaisoikeuksiaan, poliittisia ja kulttuurillisia oikeuksiaan kunnioiteta; panee huolestuneena merkille myös tiedotusvälineiden sekä kansalaisjärjestöjen uudelleenrekisteröintiä koskevat rajoittavat vaatimukset;
4. kehottaa venäläisiä ja valtaapitäviä paikallisviranomaisia tutkimaan tehokkaasti, puolueettomasti ja avoimesti kaikki katoamis-, kidutus- ja ihmisoikeusloukkaustapaukset, joihin poliisi ja alueella toimivat puolisotilaalliset joukot ovat syyllistyneet helmikuun 2014 jälkeen;
5. muistuttaa, että Venäjän federaatio on miehittäjävaltiona vastuussa koko väestön turvallisuudesta sekä tataarien alkuperäiskansan ja Krimin kaikkien muiden vähemmistöjen ihmisoikeuksien, kulttuurillisten ja uskonnollisten oikeuksien kunnioittamisesta sekä oikeusjärjestyksen ylläpitämisestä Krimillä;
6. muistuttaa, että Etyjin, YK:n ja Euroopan neuvoston elimiltä ja riippumattomilta asiantuntijoilta evättiin täysin tai osittain pääsy Krimin niemimaalle eivätkä he siksi voineet tarkkailla ihmisoikeustilannetta, vaikka heillä oli valtuudet tähän toimintaan Krimillä;
7. kehottaa Venäjän federaation viranomaisia ja Krimin valtaapitäviä viranomaisia, joita sitoo kansainvälinen humanitaarinen oikeus ja ihmisoikeuslainsäädäntö, myöntämään esteettömän pääsyn Krimille Etyjin, YK:n ja Euroopan neuvoston kansainvälisille elimille ja riippumattomille asiantuntijoille sekä kaikille ihmisoikeusjärjestöille tai tiedotusvälineille, jotka haluavat käydä Krimillä ja arvioida ja raportoida sen tilanteesta; kehottaa neuvostoa ja EUH:ta painostamaan Venäjää tässä asiassa; pitää myönteisenä Euroopan neuvoston pääsihteerin päätöstä lähettää ihmisoikeuksista vastaavan erityisedustajansa Krimille, koska tämä on ensimmäinen käynti Venäjään liittämisen jälkeen ja siitä saadaan tuoretta tietoa tilanteesta paikan päällä; odottaa matkan tuloksia; korostaa, että mahdollinen kansainvälinen läsnäolo maassa olisi koordinoitava Ukrainan kanssa;
8. pitää myönteisenä Ukrainan aloitetta perustaa kansainvälinen neuvottelumekanismi Ukrainan suvereniteetin palauttamiseksi Krimillä "Geneve plus" -muodossa, johon sisältyisi EU:n suora osallistuminen; kehottaa Venäjää aloittamaan neuvottelut Ukrainan ja muiden osapuolten kanssa Krimin miehityksen purkamisesta, kauppa- ja energiasaarron lopettamisesta ja poikkeustilan purkamisesta Krimillä;

9. pitää valitettavana Krimille palaavien tataarijohtajien kohtaamia esteitä ja heidän vainoaan sekä kasvavaa ja tuomittavaa painostusta Mejlisin muita jäseniä kohtaan; pitää valitettavana ATR-mediatalon laitonta sulkemista, koska Krimin tataariyhteisö seurasi sitä laajalti; kehottaa Euroopan komissiota jatkamaan tarvittavaa taloudellista apua, joka on välttämätöntä tämän ja muiden Ukrainassa maanpaossa toimivien tiedotusvälineiden toiminnan turvaamiseksi; katsoo, että Krimin tataarien koulujen ja luokkien sulkeminen sekä tataarin kielen käyttämisen rajoittaminen on yhteisön jäsenten perusoikeuksien vakavaa rajoittamista, kuten myös se, että ukrainan kieli on poistettu julkisesta käytöstä;
10. kehottaa säilyttämään Krimin monikulttuurisen ympäristön ja kunnioittamaan täysimääräisesti ukrainan ja tataarien kieltä sekä muita vähemmistökieliä ja erityiskulttuureja;
11. pitää valitettavana valtaapitävän hallinnon toimia, kun se estää Krimin tataarien Mejlisin (Krimin tataarien korkein toimeenpaneva ja edustuksellinen elin) toimintaa sulkemalla järjestön päämajan, takavarikoimalla sen omaisuutta ja uhkailemalla muilla tavoin;
12. tuomitsee jatkuvat hyökkäykset riippumattomia tiedotusvälineitä, toimittajia ja kansalaisyhteiskunnan aktivisteja kohtaan Krimillä; pitää valitettavana, että Venäjän federaatio pakottaa Ukrainan kansalaiset Krimillä vaihtamaan passia; tuomitsee myös valtaapitävien viranomaisten käytännön, jolla Krimin asukkaat pakotetaan ottamaan Venäjän kansalaisuus;
13. toistaa tukensa unionin päätökselle kieltää Krimiltä tapahtuva tuonti, ellei tuotteiden mukana toimiteta Ukrainan viranomaisten myöntämää alkuperätodistusta, sekä rajoitettaville toimenpiteille, jotka liittyvät tiettyjen tuotteiden ja teknologioiden vientiin Krimille sekä investointeihin, kauppaan ja palveluihin Krimillä; kehottaa neuvostoa jatkamaan näitä pakotteita, kunnes Krim on jälleen täysin saatettu Ukrainan oikeusjärjestyksen piiriin;
14. kehottaa Venäjän federaatiota tutkimaan kaikki tapaukset, joissa Krimillä laittomasti kiinniotettuja vankeja on kidutettu, vapauttamaan sellaiset vangit kuin Oleg Sentsov ja Oleksandr Kolchenko sekä Mejlisin varapuhemies Ahtem Chiigoz, Mustafa Degermendzhi ja Ali Asanov, jotka pidätettiin Krimillä heidän osoitettuaan rauhanomaisesti mieltä miehitystä vastaan, ja takaamaan heidän turvallisen paluunsa Ukrainaan; kehottaa Venäjän federaatiota lopettamaan toisinajattelijoiden ja kansalaisaktivistien asettamisen syytteeseen poliittisista syistä; tuomitsee sen, että heidät siirretään myöhemmin Venäjälle ja heidät pakotetaan ottamaan Venäjän kansalaisuus;
15. tuomitsee Krimin niemimaan militarisoinnin, jolla on merkittävä kielteinen vaikutus taloudelliseen ja yhteiskunnalliseen elämään, sekä Venäjän uhkauksen sijoittaa Krimille ydinaseita, mikä muodostaa merkittävän uhan alueelliselle, eurooppalaiselle ja maailmanlaajuiselle turvallisuudelle; kehottaa jälleen vetämään kaikki venäläiset joukot pois Krimiltä ja Itä-Ukrainasta;
16. korostaa, että taloudellista yhteistyötä sekä tavaroiden ja palvelujen toimituksia Ukrainan ja väliaikaisesti miehitetyn Krimin niemimaan välillä olisi hoidettava Ukrainan oikeudellisen kehyksen puitteissa ja kaikkien osapuolten olisi kunnioitettava sitä, jotta vältetään Krimillä asuvalle väestölle koituvat kielteiset seuraukset; katsoo,

että jos tällaista menettelyä ei kunnioiteta, viranomaisten tulee tutkia tällaiset rikkomukset ja tehdä niistä loppu;

17. tuo julki vakavan huolestuneisuutensa LGBTI-ihmisten tilanteesta Krimillä, sillä se on merkittävästi huonontunut alueen Venäjään liittämisen jälkeen, ja on huolissaan valtaapitävien viranomaisten ja puolisotilaallisten ryhmien ahdistelusta ja uhkailusta;
18. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman komission varapuheenjohtajalle / korkealle edustajalle, neuvostolle, komissiolle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, Ukrainan presidentille, hallitukselle ja parlamentille, Euroopan neuvostolle, Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestölle, Venäjän federaation presidentille, hallitukselle ja parlamentille sekä Krimin tataarikansan Mejlikselle.